

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 2

ΔΙΑΓΩΝΙΣΜΑ 1

ΘΕΜΑ Α

A1. Να αποδείξετε ότι αν μία συνάρτηση f είναι παραγωγίσιμη σ'ένα σημείο x_0 , τότε είναι και συνεχής στο σημείο αυτό.

Μονάδες 10

A2. Πότε λέμε ότι μια συνάρτηση f , με πεδίο ορισμού το A , παρουσιάζει στο $x_0 \in A$ τοπικό ελάχιστο;

Μονάδες 5

A3. Να χαρακτηρίσετε τις προτάσεις που ακολουθούν, γράφοντας στο τετράδιό σας, δίπλα στο γράμμα που αντιστοιχεί σε κάθε πρόταση τη λέξη **Σωστό**, αν η πρόταση είναι σωστή, ή **Λάθος** αν η πρόταση είναι λανθασμένη.

α. Αν η συνάρτηση f δεν είναι παραγωγίσιμη στο x_0 , τότε η f δεν είναι συνεχής στο x_0 .

β. Αν η συνάρτηση f δεν είναι στο συνεχές x_0 , τότε η f δεν είναι παραγωγίσιμη στο x_0 .

γ. Αν δεν υπάρχουν τα όρια των συναρτήσεων f, g στο x_0 , τότε δεν μπορεί να υπάρχει το όριο της $f + g$ στο x_0 .

δ. Αν υπάρχουν στο $\mathbb{R}$ τα όρια: $\lim_{x \rightarrow x_0} f(x)$ και $\lim_{x \rightarrow x_0} (f(x) + g(x))$, τότε υπάρχει και το όριο της g στο x_0 .

ε. Αν $f(x) = x^x, x > 0$, τότε $f'(x) = x \cdot x^{x-1}$.

Μονάδες 10

ΘΕΜΑ Β

Θεωρούμε την παραγωγίσιμη συνάρτηση $f: (1, +\infty) \rightarrow \mathbb{R}$ για την οποία ισχύουν,

$$f(e) = 0 \text{ και } f'(x) = \frac{f(x)}{x} - e^{\frac{f(x)}{x}}, \text{ για κάθε } x \geq e.$$

B1. Να αποδείξετε ότι ο τύπος της f είναι: $f(x) = -x \cdot \ln(\ln x)$.

Μονάδες 5

B2. Να βρείτε τη μονοτονία της f και το σύνολο τιμών της.

Μονάδες 8

B3. Να δείξετε ότι η εξίσωση:

$$(\ln x)^x = \frac{1}{m}, \quad x \in (1, +\infty),$$

έχει ακριβώς μία λύση για κάθε $m > 0$.

Μονάδες 5

B4. Να λύσετε την ανίσωση:

$$f(x^2 + 2) - f(3x) < 3x - x^2 - 2.$$

Μονάδες 7

ΘΕΜΑ Γ

Δίνεται η συνάρτηση:

$$f(x) = \begin{cases} \frac{1 - \sqrt{x+1}}{x}, & -1 \leq x < 0 \\ \alpha^2 \ln(x+e) + 2\alpha + \left(\beta^2 + \frac{1}{2}\right)e^x, & x \geq 0 \end{cases}$$

Γ1. Αν η συνάρτηση f είναι συνεχής στο $x_0 = 0$, να βρείτε τις τιμές των α και β .

Μονάδες 8

Γ2. Αν $\alpha = -1$ και $\beta = 0$,

α . Να εξετάσετε αν η f είναι παραγωγίσιμη στο πεδίο ορισμού της και να

υπολογίσετε το όριο: $\lim_{x \rightarrow -1^+} \frac{f(x) + 1}{x + 1}$.

Μονάδες 5

β. Να αποδείξετε ότι η γραφική παράσταση της f τέμνει τον θετικό ημιάξονα Ox σε ένα τουλάχιστον σημείο.

Μονάδες 6

γ. Να υπολογίσετε το όριο:

$$\lim_{x \rightarrow 0} \left(xf(x) \eta \mu \frac{1}{x} \right).$$

Μονάδες 6

ΘΕΜΑ Δ

Έστω μια συνάρτηση f παραγωγίσιμη στο $\mathbb{R}$, της οποίας η γραφική παράσταση C_f διέρχεται από το σημείο $A(0, 1)$.

Δ1. α. Να υπολογίσετε το όριο:

$$\lim_{x \rightarrow 0} \frac{f(x^2) - 1}{x}$$

Μονάδες 4

β. Να αποδείξετε ότι:

$$\lim_{x \rightarrow 0} \frac{f^2(2x) - 1}{x} = 4f'(0)$$

Μονάδες 4

Δ2. Αν επιπλέον για την f ισχύει:

$$f^2(x) - 4f(x) = x^2 - 3 \quad \text{για κάθε } x \in \mathbb{R},$$

να βρείτε τον τύπο της.

Μονάδες 7

Δ3. Αν είναι:

$$f(x) = 2 - \sqrt{x^2 + 1}, \quad x \in \mathbb{R}$$

α. Να βρείτε τις εξισώσεις των εφαπμένων της C_f , οι οποίες διέρχονται από το σημείο $B\left(0, \frac{3}{2}\right)$.

Μονάδες 6

β. Έστω σημείο M της C_f με θετική τετμημένη. Αν η τετμημένη του M απομακρύνεται από την αρχή των αξόνων O με ταχύτητα $2m/s$, να βρείτε το ρυθμό μεταβολής του εμβαδού του τριγώνου OAM .

Μονάδες 6

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 2

ΔΙΑΓΩΝΙΣΜΑ 2

ΘΕΜΑ Α

A1. Να διατυπώσετε και να αποδείξετε το θεώρημα του Fermat για μια συνάρτηση f ορισμένη σ' ένα διάστημα Δ .

Μονάδες 8

A2. Να δώσετε τη γεωμετρική ερμηνεία του Θεωρήματος του Rolle.

Μονάδες 7

A3. Να χαρακτηρίσετε τις προτάσεις που ακολουθούν, γράφοντας στο τετράδιό σας, δίπλα στο γράμμα που αντιστοιχεί σε κάθε πρόταση τη λέξη **Σωστό**, αν η πρόταση είναι σωστή, ή **Λάθος** αν η πρόταση είναι λανθασμένη.

α. Αν για μια παραγωγίσιμη συνάρτηση f ισχύει $f(\alpha) = f(\beta)$ με $\alpha < \beta$, τότε

ορίζεται η $\frac{1}{f'(x)}$ στο $[\alpha, \beta]$.

β. Αν για μια συνάρτηση f ισχύει $f'(x) = 0$ για κάθε $x \in \mathbb{R}^*$, τότε η f είναι σταθερή στο $\mathbb{R}^*$.

γ. Αν η γραφική παράσταση μιας συνάρτησης f έχει στο $+\infty$ οριζόντια ασύμπτωτη, τότε δεν έχει πλάγια ασύμπτωτη στο $+\infty$.

δ. Για οποιαδήποτε παραγωγίσιμη συνάρτηση $f: \mathbb{R} \rightarrow \mathbb{R}$ που είναι γνησίως αύξουσα ισχύει $f'(x) > 0$ για κάθε $x \in \mathbb{R}$.

ε. Αν για μια συνάρτηση f και για ένα σημείο $x_0 \in D_f$ ισχύει:

$$\lim_{x \rightarrow x_0^+} \frac{f(x) - f(x_0)}{x - x_0} = \lim_{x \rightarrow x_0^-} \frac{f(x) - f(x_0)}{x - x_0},$$

τότε η f είναι παραγωγίσιμη στο x_0 .

Μονάδες 10

ΘΕΜΑ Β

Δίνεται η συνάρτηση:

$$f(x) = \sqrt{x^2 + 1} - x, x \in \mathbb{R}.$$

B1. Να αποδείξετε ότι: $\lim_{x \rightarrow +\infty} f(x) = 0$.

Μονάδες 13

B2. Να αποδείξετε ότι:

$$f'(x)\sqrt{x^2 + 1} + f(x) = 0.$$

Μονάδες 12

ΘΕΜΑ Γ

Έστω η συνάρτηση:

$$f(x) = x \ln x + 2x - 3, x \geq 1$$

Γ1. Να αποδείξετε ότι η εξίσωση $f(x) = 0$, έχει μία τουλάχιστον ρίζα στο διάστημα $(1, e)$.

Μονάδες 6

Γ2. Να βρείτε το σύνολο τιμών της f για $x \geq 1$.

Μονάδες 6

Γ3. Να αποδείξετε ότι υπάρχει ένα τουλάχιστον $\xi \in (1, e)$ τέτοιο, ώστε:

$$(e - 1)f'(\xi) + 2 = 3e.$$

Μονάδες 6

Γ4. Να αποδείξετε ότι η εξίσωση $f(x) = 2012$, έχει μοναδική ρίζα στο διάστημα $[1, +\infty)$.

Μονάδες 7

ΘΕΜΑ Δ

Δίνεται η συνάρτηση:

$$f(x) = x^3 + \lambda x^2 - 3x - 1, x \in \mathbb{R}$$

Δ1. Αν η συνάρτηση f παρουσιάζει τοπικό ακρότατο στο $x_0 = 1$, να βρείτε την τιμή του λ .

Μονάδες 5

Για $\lambda = 0$

Δ2. Να μελετήσετε την f ως προς την μονοτονία και τα ακρότατα.

Μονάδες 10

Δ3. Να βρείτε τις εξισώσεις των εφαπτομένων της γραφικής παράστασης της f που είναι παράλληλες προς την ευθεία $y = 9x$.

Μονάδες 10

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 2

ΔΙΑΓΩΝΙΣΜΑ 3

ΘΕΜΑ Α

A1. Πότε λέμε ότι μία συνάρτηση f είναι παραγωγίσιμη σε ένα σημείο x_0 του πεδίου ορισμού της;

Μονάδες 4

A2. Έστω μία συνάρτηση f ορισμένη σε ένα διάστημα Δ . Αν

- ♦ f συνεχής στο Δ και
- ♦ $f'(x) = 0$ σε κάθε εσωτερικό σημείο x του Δ ,

να αποδείξετε ότι η f είναι σταθερή στο Δ .

Μονάδες 5

A3. Να χαρακτηρίσετε τις προτάσεις που ακολουθούν, γράφοντας στο τετράδιό σας, δίπλα στο γράμμα που αντιστοιχεί σε κάθε πρόταση τη λέξη **Σωστό**, αν η πρόταση είναι σωστή, ή **Λάθος** αν η πρόταση είναι λανθασμένη.

α. Αν $f(x) = \alpha^x$, $\alpha > 0$, τότε $f'(x) = \alpha^x$ για κάθε $\alpha > 0$.

β. Αν η παραγωγίσιμη συνάρτηση $f: \mathbb{R} \rightarrow \mathbb{R}$ είναι γνησίως αύξουσα, τότε

$f'(x) > 0$ για κάθε $x \in \mathbb{R}$.

γ. Αν $f'(x) = x(x-1)^2(x-2)$, τότε η συνάρτηση f παρουσιάζει στο $x = 0$ τοπικό μέγιστο.

δ. Αν υπάρχει το όριο της συνάρτησης $f \cdot g$ στο σημείο $x_0 \in \mathbb{R}$, τότε θα υπάρχουν και τα όρια των συναρτήσεων f και g στο σημείο $x_0 \in \mathbb{R}$.

ε. Αν για μία παραγωγίσιμη συνάρτηση f ισχύει $f(\alpha) = f(\beta)$ με $\alpha < \beta$, τότε ορίζεται η $\frac{1}{f'(x)}$ στο $[\alpha, \beta]$.

Μονάδες 10

ΘΕΜΑ Β

Δίνεται η συνάρτηση f με:

$$f(x) = 3\ln(x \cdot e^{1-x}) + 2, x > 0.$$

B1. Να μελετήσετε την f ως προς τη μονοτονία και τα ακρότατα.

Μονάδες 10

B2. Να βρείτε το σύνολο τιμών της f .

Μονάδες 8

B3. Να βρείτε το πλήθος των λύσεων της εξίσωσης: $3f(x) + 2011 = 0$.

Μονάδες 7

ΘΕΜΑ Γ

Γ1. Να δείξετε ότι:

$$\ln x + \frac{1}{x} \geq 1 \text{ για κάθε } x > 0.$$

Μονάδες 7

Γ2. Να δείξετε ότι η συνάρτηση:

$$g(x) = \ln x + \frac{2}{x} - \frac{1}{x^2},$$

έχει μοναδική ρίζα στο διάστημα $\left(\frac{1}{e}, 1\right)$.

Μονάδες 9

Γ3. Να μελετήσετε τη συνάρτηση $f(x) = e^x \cdot \ln x$ ως προς τη μονοτονία και τα ακρότατα της καθώς και να βρείτε το σύνολο τιμών της.

Μονάδες 9

ΘΕΜΑ Δ

Δίνεται η συνάρτηση:

$$f(x) = \alpha^x - \ln(x+1), x > -1,$$

όπου $\alpha > 0$ και $\alpha \neq 1$.

Δ1. Αν ισχύει $f(x) \geq 1$ για κάθε $x \geq -1$, να αποδείξετε ότι $a = e$.

Μονάδες 6

Δ2. Για $a = e$,

α. Να αποδείξετε ότι η συνάρτηση f είναι κυρτή.

Μονάδες 5

β. Να αποδείξετε ότι η συνάρτηση f είναι γνησίως φθίνουσα στο διάστημα $(-1, 0)$ και γνησίως αύξουσα στο διάστημα $[0, +\infty)$.

Μονάδες 6

Δ3. Αν $\beta, \gamma \in (-1, 0) \cup (0, +\infty)$, να αποδείξετε ότι η εξίσωση:

$$\frac{f(\beta)-1}{x-1} + \frac{f(\gamma)-1}{x-2} = 0$$

έχει τουλάχιστον μία ρίζα στο διάστημα $(1, 2)$.

Μονάδες 8